

ÎNTREBARE PARLAMENTARĂ

Nr.5503A/11.06.2026

Către: Dan REȘITNEC, Secretar general al Guvernului,

De la: Sebastian-Ioan Burduja, Deputat PNL, Circumscripția Electorală Nr. 42 București

Obiectul întrebării: Imaginea de ansamblu, la nivelul întregului Executiv, asupra litigiilor companiilor și instituțiilor statului cu organizații neguvernamentale de mediu, monitorizarea proiectelor strategice blocate și intenția Guvernului de a reforma regimul calității procesuale active cu valențe de actio popularis

Stimate domnule secretar general al Guvernului,

România traversează o realitate pe care nu o mai putem trata cu menajamente. Un număr de proiecte strategice, finalizate uneori în proporție de peste 90%, stau astăzi oprite. Nu din lipsă de bani, nu din lipsă de tehnologie, ci din cauza unor litigii.

S-a conturat în ultimii ani un tipar care nu mai poate fi pus pe seama întâmplării. Anumite organizații neguvernamentale, constituite ori reactivate special pentru a contesta proiecte energetice, de transport și economice, folosesc calitatea procesuală activă lărgită, recunoscută în materie de mediu, pentru a declanșa acțiuni în lanț, suspendări de acorduri și anulări de autorizații. Această calitate procesuală are valențe apropiate de actio popularis, întrucât permite atacarea unor acte administrative fără ca reclamantul să probeze vătămarea unui drept subiectiv propriu.

Temeiul juridic al acestei calități procesuale active se regăsește în **art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului**, care recunoaște accesul publicului la justiție și dreptul organizațiilor neguvernamentale ce promovează protecția mediului de a se adresa instanței în probleme de mediu, având calitate procesuală activă. La acestea se adaugă **art. 9 din Convenția de la Aarhus, ratificată prin Legea nr. 86/2000**, precum și dispozițiile **Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004** referitoare la interesul legitim public și ale **Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului**. Aceste norme, gândite pentru a proteja un interes public real, au ajuns să fie întrebuințate, în unele cazuri, ca instrument de blocare a interesului public.

Potrivit informațiilor publice, aproximativ zece hidrocentrale, însumând o capacitate de ordinul a 700 MW, unele aproape de finalizare, sunt blocate de ani de zile prin litigii de mediu,

între ele proiectele Răstolița, Bumbești-Livezeni, Surduc-Siriu și altele aflate în portofoliul Hidroelectrică. În cazul hidrocentralei Bumbești-Livezeni, asociația Bankwatch România a solicitat la Curtea de Apel Cluj suspendarea acordului de mediu. În domeniul rutier, tronsoane ale autostrăzii A1 Lugoj-Deva au fost întârziate ani la rând, inclusiv din cauza unei colonii de lilieci semnalate în zona Șoimuș și a unor coridoare ecologice. Acestea sunt doar exemplele intrate în spațiul public. Amploarea reală a fenomenului nu este cunoscută, pentru că nu există o evidență centralizată, transparentă, a tuturor litigiilor de acest tip.

Am afirmat public, și o reiau aici fără echivoc: organizațiile care blochează abuziv proiecte strategice trebuie să răspundă pentru prejudiciile pe care le provoacă statului și cetățeanului. Banii blocați în aceste proiecte sunt bani publici. Energia neprodusă, kilometrii de autostradă nedeschiși, investițiile industriale amânate au un cost real, plătit de fiecare român.

Pentru a evalua corect dimensiunea acestui fenomen în sectorul de competență dumneavoastră, în calitate de structură care asigură coordonarea aparatului de lucru al Guvernului și deține pârgurile unei evidențe orizontale, vă adresez întrebările de mai jos.

Având în vedere aceste considerente, în temeiul art. 112 alin. (1) din Constituția României, republicată, precum și al art. 194-201 din Regulamentul Camerei Deputaților, cu modificările și completările ulterioare, vă adresez, în scris, următoarele întrebări:

A. Imaginea de ansamblu și evidența centralizată

1. Dispune Guvernul, prin Secretariatul General, de o evidență centralizată a tuturor litigiilor pe care companiile de stat, ministerele și instituțiile publice le au cu organizații neguvernamentale de mediu? Dacă da, care este numărul total al acestor litigii și valoarea cumulată a proiectelor afectate?
2. Există la nivelul Guvernului un mecanism de monitorizare a proiectelor strategice (energetice, de transport, industriale) blocate prin litigii de mediu, care să permită o evaluare unitară a riscului și a prejudiciului la nivel național? Dacă nu, intenționează Guvernul să îl instituie?
3. Care este, în estimarea Guvernului, prejudiciul total adus interesului public național prin blocarea acestor proiecte, exprimat în valoarea investițiilor imobilizate, în fonduri europene și din PNRR aflate la risc de pierdere, și în costul economic al întârzierilor?

B. Controlul intern și suspiciunea de complicitate

4. A efectuat Corpul de control al prim-ministrului ori alte structuri de control verificări privind situațiile în care funcționari sau angajați din ministere și companii de stat au tergiversat ori au viciat procesele de avizare și autorizare, favorizând astfel blocarea proiectelor strategice? Care au fost concluziile și ce măsuri au fost dispuse?

5. Intenționează Guvernul să dispună o verificare sistematică a acestui posibil tipar de sabotaj administrativ intern, având în vedere repetabilitatea sa și gravitatea consecințelor asupra proiectelor de interes național?

C. Poziția Guvernului în fața Curții Constituționale și reforma legislativă

6. În cazurile în care companiile de stat au ridicat ori vor ridica excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor privind calitatea procesuală activă a organizațiilor de mediu, care este poziția pe care Guvernul o va exprima, în calitate de autoritate chemată să formuleze punct de vedere în procedura din fața Curții Constituționale, potrivit Legii nr. 47/1992?
7. Are Guvernul în vedere o inițiativă legislativă de reformare a regimului calității procesuale active în materie de mediu, astfel încât accesul la justiție garantat de Convenția de la Aarhus să fie menținut, dar exercitarea abuzivă a acestuia să fie descurajată, de exemplu prin introducerea unei cauțiuni proporționale, prin instituirea răspunderii pentru prejudiciile cauzate de acțiunile vădit netemeinice și prin termene de judecată scurte pentru proiectele strategice?
8. Având în vedere că am susținut public necesitatea ca organizațiile care blochează abuziv proiecte strategice să răspundă pentru prejudicii, intenționează Guvernul să își asume o astfel de reformă, în acord cu standardele constituționale și cu dreptul Uniunii Europene?

Cu deosebit respect,

Sebastian-Ioan BURDUJA

Deputat PNL